

Opbrengsten enquête leren op afstand

Inleiding

Tussen 20 mei 2020 en 27 mei 2020 is een enquête afgenomen over het onderwerp leren op afstand. Deze enquête is uitgezet bij ouders van leerlingen, leerlingen zelf en docenten van Het Vlier en bestond uit gesloten vragen (met een 5 puntenschaal) en een aantal open vragen. Dit document geeft een samenvatting van de gesloten vragen per groep, een vergelijking van dezelfde vragen onder de verschillende groepen en een groepering van de open vragen.

Gesloten vragen

Docenten

Er hebben 59 docenten meegedaan aan de enquête.

Het eerste onderdeel gaat over informatie, vanuit school en tussen docenten. Uit de antwoorden blijkt dat de informatie goed geleverd is vanuit school, zowel naar de docenten, als naar anderen. Het delen van ervaringen intern was iets minder en het delen van ervaringen extern werd weinig gedaan. Over het evalueren waren de meningen verdeeld.

Het tweede gedeelte van de enquête, over de voorwaarden van het leren op afstand (alle randvoorwaarden alsmede leermiddelen en ICT vaardigheden en hulp), werd over het algemeen positief beoordeeld. Docenten gaven aan over het algemeen tevreden te zijn met de voorwaarden waarop lesgegeven moest worden op afstand.

Het laatste onderdeel, over de lessen, geeft een meer diffuus beeld. De antwoorden zijn over het algemeen iets meer eens dan oneens, maar ligt nog zo dicht bij het midden, dat er verder weinig over te zeggen valt. De twee zaken die opvallen, zijn de verantwoordelijkheid van leerlingen voor het leerproces (hier waren docenten het meer mee eens dan oneens) en het betrekken van ouders (hier waren docenten het meer mee oneens dan eens). Al liggen ook deze antwoorden dicht bij het midden.

Leerlingen

Er zijn ongeveer 380 antwoorden gegeven per vraag door de leerlingen. Niet alle vragen werden evenveel beantwoord omdat het beantwoorden niet verplicht was om door te gaan.

De informatieoverdracht vanuit school naar leerlingen wordt over het algemeen als licht positief beoordeeld. Over de directe communicatie over veranderingen zijn de leerlingen het meest positief. De regels over het gedrag tijdens lessen zijn de meningen verdeeld.

De voorwaarden voor het volgen van de lessen geven geen heel duidelijk beeld, behalve dat er zeker leerlingen zijn die niet vinden dat de school gecontroleerd heeft of de er een computer, dan wel internetverbinding is. Terwijl dit zeker een voorwaarde is voor het volgen van online lessen, dus hier had een hoge score uit moeten komen.

De verschillende vragen over het contact met de docent laten verdeelde meningen zien. Een positief punt dat er uit springt is het feit dat docenten zorgen dat er vragen gesteld kunnen worden. In mindere mate is het contact met de mentor licht positief. Aan de andere kant zijn leerlingen behoorlijk negatief over de opdrachten die ze thuis moesten doen. De andere vragen leveren vrij neutrale reacties.

Ouders

Er zijn ongeveer 310 antwoorden gegeven per vraag door de ouders. Niet alle vragen werden evenveel beantwoord omdat het beantwoorden niet verplicht was om door te gaan.

De communicatie vanuit school naar ouders wordt over het algemeen als licht positief ervaren. Met als positieve uitschieter het op de hoogte houden van nieuwe ontwikkelingen door school, waar de ouders het meest positief over waren.

De vragen over de hulpmiddelen geven een diffuus beeld. Bijna alle ouders geven aan dat de hulpmiddelen thuis aanwezig waren (maar niet allemaal). De vraag of de school heeft geïnformeerd of er voldoende middelen aanwezig waren thuis werd licht negatief gereageerd. Niet iedereen had de hulpmiddelen dus thuis en de niet alle ouders vonden dat school hier voldoende naar heeft geïnformeerd.

Ook de antwoorden over organisatie/programma laten verdeelde meningen zien. Veel ouders geven aan dat hun kind online huiswerk inlevert. Daar staat tegenover dat afspraken tussen docent en leerling over terugkoppeling als neutraal beoordeeld wordt (negatief noch positief). Ook de vraag in hoeverre programma's van de verschillende docenten bij elkaar aansluiten wordt als neutraal beoordeeld.

Over de motivatie van hun kinderen zijn ouder licht positief. Met name de zelfstandigheid van leerlingen wordt als positief ervaren. Het zelf moeten begeleiden in iets mindere mate ook (dus dat leerlingen weinig begeleiding nodig hebben). Of leerlingen genoeg leren van het online lesgeven wordt neutraal beoordeeld (negatief noch positief).

Vergelijking tussen verschillende groepen

Sommige vragen zijn door verschillende groepen beantwoord. Hieronder worden de overeenkomsten en verschillen tussen de antwoorden van beide groepen besproken.

Informatie van school voor leerlingen

Docenten

Andere betrokkenen, zoals leerlingen en ouders, zijn goed geïnformeerd over het leren op afstand.

Gemiddelde 4.0

Leerlingen

De school heeft mij goed uitgelegd wat ik allemaal moet doen om thuis te kunnen leren en online lessen te kunnen volgen.

Gemiddelde 3.6

De school heeft mijn ouders op de hoogte gebracht van wat ik allemaal moet doen om thuis te kunnen leren.

Gemiddelde 3.5

Ouders

Ik ben goed geïnformeerd over wat er van mijn zoon/dochter verwacht wordt bij het leren op afstand.

Gemiddelde 3.6

Het is voor mijn zoon/dochter duidelijk wat er van hem/haar verwacht wordt bij het leren op afstand.

Gemiddelde 3.5

Algemeen

Zowel docenten, leerlingen, als ouders geven een positief antwoord op de informatie overdracht van school naar leerlingen en ouders. Docenten zijn hier positiever over dan de leerlingen en ouders zelf.

Informereren naar aanwezigheid ICT-middelen

Leerlingen

De school heeft gecontroleerd of ik thuis een computer en internetverbinding heb om online lessen te kunnen volgen.

Gemiddelde 2.4

Ouders

De school heeft bij ons geïnformeerd of wij voldoende ICT-middelen hebben.

Gemiddelde 2.7

Algemeen

Zowel leerlingen, als ouders geven een negatief antwoord op het informeren naar aanwezigheid ICT-middelen bij leerlingen.

Digitaal contact docent leerling

Docenten

Het digitale contact met mijn leerlingen verloopt soepel.

Gemiddelde 3.5 (in de vragenlijst staat 2.5, maar hier is gebruik gemaakt van een omgekeerde 5 puntsschaal)

Leerlingen

Ik heb online genoeg contact met mijn docenten.

Gemiddelde 3.6

Ouders

Het digitale contact tussen de docenten en mijn zoon/dochter verloopt soepel.

Gemiddelde 3.4

Algemeen

Zowel docenten, leerlingen, als ouders geven een licht positief antwoord op het contact tussen docent en leerlingen.

Huiswerk controle en bespreking

Docenten

Ik controleer en bespreek het huiswerk tijdens de volgende online les.

Gemiddelde 3.3 (in de vragenlijst staat 2.7, maar hier is gebruik gemaakt van een omgekeerde 5 puntsschaal)

Leerlingen

De docenten controleren en bespreken het huiswerk.

Gemiddelde 3.4

Ouders

Het ingeleverde huiswerk wordt online besproken.

Gemiddelde 3.3

Algemeen

Zowel docenten, leerlingen, als ouders geven een licht positief antwoord op het controleren en bespreken van huiswerk.

Groepering open vragen

Aan de drie groepen zijn nog extra open vragen gesteld: wat ging er top, wat mist u en wat kon er beter. Hieronder staat per groep per vraag een groepering van de meest gegeven antwoorden.

Docenten

Er hebben 59 docenten meegedaan aan de enquête.

Wat ging top

1. Er is sprake van minder afleiding, leerlingen kunnen geconcentreerder aan het werk.
→ 10 opmerkingen.
2. Niets of bijna niets
→ 9 opmerkingen
3. Leerlingen leren zelfstandig te zijn.
→ 8 opmerkingen

Wat was een gemis

1. Contact met docenten, maar voornamelijk met de leerlingen.
→ 40 opmerkingen
2. Interactie.
→ 27 opmerkingen
3. Controle, er wordt voornamelijk gesproken over het gebruik van camera's.
→ 16 opmerkingen

Wat kon beter

1. Camera's en microfoon aan.
→ 8 opmerkingen
2. Het tegelijkertijd zien van alle leerlingen, dus misschien het zoeken naar een alternatief (Zoom).
→ 7 opmerkingen
3. Controlesysteem aanwezigheid invoeren.
→ 5 opmerkingen

Algemeen

Opvallend is het aantal antwoorden waarin het contact tussen docent en leerling wordt genoemd bij het gemis.

Ouders

Er zijn antwoorden van ongeveer 310 ouders.

Wat ging top

1. Leerlingen worden een stuk zelfstandiger. Zelfstandigheidsgevoel wordt bevorderd.
→ Sommige ouders vinden het een goede voorbereiding voor in de toekomst.
→ 48 opmerkingen
2. Leerlingen kunnen de tijd beter indelen. Zowel schoolse als buitenschoolse activiteiten is een stuk gemakkelijker.
→ 45 opmerkingen
3. Het is beter dan niets. Het is fijn dat het een alternatief is en dat er dus nog sprake is van onderwijs.
→ 32 opmerkingen

Wat was een gemis

1. Het sociaal contact. Hierbij gaat het om contact met de leerlingen, maar ook met de docenten.
→ 119 opmerkingen
2. Interactie.
→ 58 opmerkingen
3. Er worden te weinig lesgegeven.
→ 26 opmerkingen

Wat kon beter

1. Camera's moeten verplicht aan.
→ 37 opmerkingen
2. Docenten, met name mentoren, moeten meer contact zoeken met ouders en leerlingen. Dit werd te weinig gedaan. Dus vragen hoe het met de leerlingen gaat.
→ 25 opmerkingen
3. Aan het schoolrooster houden. Ouders vinden het fijn als zij deze ook kunnen inzien.
→ 23 opmerkingen

Algemeen

Ook hier valt het gemis aan sociaal contact op. Het aantal antwoorden dat dit in zich had was veel hoger dan de andere opmerkingen. Dit werd dus als zeer belangrijk gezien.

Leerlingen

Bij de open vragen is nog onderscheid gemaakt tussen de havo- en vwo-afdeling.

Havo

Er zijn antwoorden van ongeveer 123 havo leerlingen. Eind 2020 zaten er 415 leerlingen in 4 havo. Het percentage antwoorden is hiermee net geen 30%.

Wat ging top

1. Je kunt zelf je tijd indelen/planning maken.
→ 35 opmerkingen
2. Je houdt veel meer tijd over voor school, maar ook om leuke dingen te doen.
→ 26 opmerkingen
3. Meer uitslapen, dus veel meer uitgerust.
→ 14 opmerkingen

Wat was een gemis

1. Contact met klasgenoten.
→ 33 opmerkingen
2. Contact met de ouders.
→ 13 opmerkingen
3. Duidelijkheid over lessen, toetsen, huiswerk, etc.
→ 10 opmerkingen
3. Goede uitleg van de leraar. Klassikaal was dit fijner.
→ 10 opmerkingen

Wat kon beter

1. Docenten verwachten soms te veel van de leerlingen, dus minder opdrachten geven.
→ 22 opmerkingen
2. Beter lessen plannen.
→ 11 opmerkingen
3. Beter uitleggen.
→ 10 opmerkingen

Vwo

Er zijn antwoorden van ongeveer 255 vwo leerlingen. Eind 2020 zaten er 252 leerlingen in 4 vwo, en 255 leerlingen in 5 vwo. Het percentage antwoorden is hiermee ruim 50%.

Wat ging top

1. Beter tijd indelen/planning maken.
→ 72 opmerkingen
2. Meer (vrije) tijd.
→ 69 opmerkingen
3. Geen reistijd, niet meer op de fiets stappen.
→ 54 opmerkingen

Wat was een gemis

1. Het contact met medeleerlingen.
→ 102 opmerkingen
2. Het stellen van vragen is anders.
→ 36 opmerkingen
3. Interactie.
→ 33 opmerkingen

Wat kon beter

1. Er wordt soms te veel werk opgegeven dan normaal, iets reëler in zijn.
→ 35 opmerkingen
2. Duidelijker overzicht van opdrachten/huiswerk/toetsen maken.
→ 27 opmerkingen
3. Meer contact zoeken met de leerlingen.
→ 23 opmerkingen

Algemeen

Ook hier valt het gemis aan sociaal contact op. Het aantal antwoorden dat dit in zich had was veel hoger dan de andere opmerkingen. Dit werd dus als zeer belangrijk gezien.

Daarnaast valt op dat het percentage respondenten van het havo onder de 30% ligt terwijl dat bij het vwo net boven de 50% ligt.

Conclusie

De belangrijkste conclusie die getrokken kan worden uit deze enquête is dat het directe contact tussen leerlingen onderling en leerlingen met docenten zeer gemist wordt bij de online manier van lesgeven zoals die is vormgegeven in de periode waarin leerlingen gedwongen thuis zaten in verband met Covid-19.

Daarnaast bleek dat het informeren naar aanwezigheid hulpmiddelen thuis bij leerlingen te weinig aandacht heeft gekregen. Helemaal omdat de manier van lesgeven hier volledig op was gebaseerd.

Overigens werd de communicatie van school naar leerlingen en ouders wel (licht) positief beoordeeld.

De vergelijking van zelfde vragen bij verschillende groepen leert dat de verschillende groepen de zaken over het algemeen hetzelfde ervaren. Er is dus weinig verschil in hoe docenten, leerlingen en ouders naar de gevraagde kwesties kijken.